

Savjet galerije: Miroslav Gašparović, Darko Sačić i Zlatan Vrkljan
Savjetnik za Sloveniju: Ivo Prančič

Suorganizator izložbe: Fotoklub "Sloboda" Varaždin

Izdavač: Zlati Ajngel, Varaždin
Za izdavača: Darko Sačić
Katalog: Darko Sačić
Predgovor: Marjeta Ciglenečki
Priprema i tisak: TIVA Tiskara Varaždin
Naklada: 200 primjeraka

Zlati Ajngel d.o.o.
42000 Varaždin, Gajeva 15, tel.
+385 42 212 702, fax +385 42 214 066
e-mail: info@ajngel.hr
web: www.ajngel.hr

PROGRAM PODRŽAVA MINISTARSTVO KULTURE RH

Stojan Kerbler slovi kao najuspješniji slovenski, a nekad i jugoslavenski fotograf. Proslavio se kao jedan od najvidenijih stvaraoca iz mariborskog Fotokluba, koji su se odlučili prekinuti s tradicijom predratnog piktorializma. Kerblerove serije *Portreti s ptujskih ulic* (1971.), *Haložani* (1974.), *Koline* (1982.), *Dvorišča* (2008.) i *Tvorničke fotografije* (1965. – 2012.) izazvale su izuzetnu pažnju kako laika tako i stručne javnosti, objavljivane su i dobile mnogobrojne nagrade, a dio su mnogih galerijskih i muzejskih zbirki. Najvažnije značajke Kerblerovih fotografija su širokokutni objektiv, središnje pozicioniranje portretiranih, dosljedna prirodna rasvjeta i obavezan tamni rub kao dokaz neizmijenjene kompozicije prilikom izrade fotografije. Motivima je Kerblerova fotografija vezana uz njemu blizak i domaći svijet vinorodnih Haloza, na granici Slovenije i Hrvatske, uz grad Ptuj gdje živi, uz tvornicu Talum gdje je radio kao energetičar i uz Ptujsku Goru gdje je rođen i povremeno živi u kući svojih roditelja.

Početak 21. stoljeća Stojan Kerbler počinje sustavno fotografirati ptujska dvorišta. Izenadio je javnost s novom serijom, važnim obratom u njegovom opusu, a koju je predstavio povodom svoje sedamdesete obljetnice. Povod za novu seriju je bila fotografska radionica za mlade kojima je savjetovao da snimaju dvorišta; kako se nitko nije oduševio, primio se zadatka sam. Majstora je privukao izgled zatvorenih prostora, za koje je ocijenio da će se uskoro početi mijenjati; ulična su pročelja obnovljena, dok su dvorišta većinom još uglavnom zanemarena. U velebne zgrade u historijskom centru Ptuja gdje su nekada živjeli najbogatiji građani, poslije drugog svjetskog rata su uselili priprosti i skromni stanari, koji nisu brinuli o održavanju građevine, a stanove i dvorišta su prilagodili svojim potrebama. Novi motivi su zahtijevali novi pristup pa se Kerbler zato opremio kamerom formata 6 x 6, koja slijedi u sebe zatvoreni vizualni format dvorišta. Ustrajao je na širokokutnom objektivu, a za fotografiranje izabrao kasno jesenske i zimske dane kada nema bujnog raslinja, ni kontrastnih sjena. Na fotografijama prevladava jednolično raspoloženje maglovitih i oblačnih dana, što često prelazi u mističnost. Naučeni smo da Kerblera kod fotografiranja najviše zanimaju ljudi i njihove sudbine, zato isprva začuđuje da se tek na pojedinim kompozicijama negdje u daljini nazire silueta ljudskog lika. U seriji fotografija s naslovom *Dvorišča život* se očitava na drugi način: prisutnost ljudi se osjeća u odloženim predmetima i neočekivanim i kaotičnim prezidima. Uz dvorišta u užem značenju pojma, Stojan Kerbler je fotografirao i gradske ulice i trgove, također i motive sa starog gradskog groblja, jer su i ti prostori u sebi zatvorene urbane cjeline. Autor u zadnje vrijeme nadograđuje ovu seriju dokumentacijom zgrada koje su svojim sadržajem privukle njegovu pozornost. Nove kompozicije prikazuju prostorno otvorene gradske sredine, ali i unutarnost, interijer, pa je seriju već preimenovao u *Dvorišča / Prostori*.

Pažljivi će promatrač u oronulim dvorišnim fasadama starih ptujskih kuća s kojih otpada žbuka prepoznati veličinu ptujske prošlosti. Zbog otpale žbuke zidovi otkrivaju povijest i pričaju priče o vremenima, kad je Ptuj bio snažni grad u kojem su živjeli bogati stanovnici. Danas u starom Ptuju žive priprosti ljudi, pa ipak je njihova svakodnevica na poseban način bogata. To je bogatstvo prepoznao fotograf Stojan Kerbler. Ostavlja ga u spomen budućim generacijama.

B I O G R A F I J A

Stojan Kerbler se rodio u učiteljskoj obitelji 1938. godine u Ptujskoj Gori. Maturirao je 1957. na ptujskoj gimnaziji, a diplomirao na *Fakulteti za elektrotehniku* u Ljubljani 1965. godine. Iste se godine zaposlio u *Tovarni glinice in aluminija* (sada TALUM) u Kidričevu kao energetičar. Već se od đачkih dana bavi fotografijom; bio je suosnivač Fotogrupe ŠOLT, a 1965. se učlanio u Fotoklub Maribor. Od 1960. godine do sada je izlagao na 1411 kolektivnih i 154 samostalnih izložbi u 55 država. Dobitnik je 543 nagrade i priznanja, od toga 128 međunarodnih; najdraža mu je nagrada *Prešernovega sklada* (1979.). Predsjednik Republike Slovenije ga je 2010. godine odlikovao Redom zasluga za vrhunska umjetnička fotografska dostignuća i za veliki doprinos priznavanju slovenske fotografije u svijetu. Kerblerove fotografije čuva 34 uglednih javnih zbirki u Sloveniji i inozemstvu. U Ptujskoj Gori je od 2007. godine postavljena stalna izložba njegovih fotografija. O Stojanu Kerbleru su izdane monografije: *Haloški človek* (Ljubljana, 1981.), *Stojan Kerbler* (Beograd, 1982.), *Ljudje / People* (Ljubljana, 2003.), *Haloze, pokrajina, ljudje in vino* (Ptuj, 2008.). Tvornica TALUM je izdavač dviju fotografskih mapa: *Srečanja* (1939.) i *Haložani* (1994.). O Kerbleru je snimljeno 5 dokumentarnih filmova.

Stojan Kerbler je fotograf, mentor, selektor, dokumentarist i istraživač slovenske fotografije. Živi i stvara u Ptuj i Ptujskoj Gori.